

PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN CAS D'EMERGÈNCIES EXTERIORS (FENÒMENS METEOROLÒGICS ADVERSOS) PER AL PERSONAL FUNCIONARI DE CENTRES DOCENT PÚBLICS NO UNIVERSITARIS DEPENDENTS DE LA CONSELLERIA COMPETENT EN MATÈRIA D'EDUCACIÓ.

ÍNDEX

1. Objecte
2. Àmbit d'aplicació
3. Drets i observança del protocol
4. Actuacions prèvies
5. Responsabilitats
6. Enllaços de consulta
7. Alertes
8. Procediment bàsic
9. Actuacions específiques segons nivell de risc:
 - Nivell Groc
 - Nivell Taronja
 - Nivell Roig
10. Obligacions del personal docent dels centres públics no universitaris
11. Responsabilitats de l'administració
12. Cadena de comunicacions
13. Implantació, actualització i difusió

Annexos

Quadres resum d'instruccions

- Cas d'Alerta Groga
- Cas d'Alerta Taronja
- Cas d'Alerta Roja

Recomanacions: precipitacions, nevades, vendavals.

Diagrama de flux

Fitxa d'actuacions i responsables

1. OBJECTE

L'objectiu d'este protocol és establir un marc d'actuació que permeta contrarestar els possibles efectes negatius de les situacions d'emergència causades per riscos externs, i garantir d'esta manera la seguretat i salut tant de les persones treballadores dels centres docents com de l'alumnat present en estos, conforme a la Llei 31/1995 de Prevenció de Riscos Laborals i a les instruccions de les autoritats competents en matèria d'emergències i protecció civil.

Este protocol d'actuació es referix exclusivament a fenòmens meteorològics adversos (excepte les temperatures extremes).

No són considerats en este protocol, el risc d'incendi forestal, el de sisme i els riscos d'origen tecnològic, que inclouen els accidents químics, nuclears i radiològics.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

El protocol s'aplica a tot el personal que preste servicis en els centres docents públics no universitaris de la Generalitat Valenciana, la gestió dels quals correspon a la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, per a la seua activació en situacions d'emergència exterior deguda a fenòmens meteorològics adversos susceptibles d'avís per part d'AEMET, o deguda a una altra mena de risc l'alerta del qual siga emesa per les autoritats competents en matèria de protecció civil. Declarada l'alerta, la seua efectivitat s'estendrà tant al personal el centre de treball del qual o el seu domicili radique en una zona afectada per l'alerta, com al personal del centre docent que no es trobe en estos supòsits, però haja de travessar una zona afectada per l'alerta per a desplaçar-se des del seu domicili al seu centre docent, o viceversa.

3. DRETS I OBSERVANÇA DEL PROTOCOL

Segons la Llei 13/2010 de 23 de novembre de Protecció Civil i Gestió d'emergències, en els seus articles 14.1 b i 23 es concreta que els plans territorials d'àmbit inferior al de la Comunitat seran d'àmbit municipal i supramunicipal i que l'estructura i contingut d'estos plans s'acomodaran a les directrius disposades en esta Llei i als quals fixe el Pla Territorial d'Emergència de la Comunitat Valenciana, i també en el Pla especial enfront d'inundacions.

Totes les actuacions s'encaminaran a complir el Pla Territorial Municipal davant emergències i aquells plans d'actuació municipal per a fer front a riscos concrets, col·laborant en l'obtenció i transmissió d'informació amb el centre de coordinació d'emergències a través del seu CECOPAL, centre de coordinació operativa municipal.

L'article 20 de la Llei 31/1995 de prevenció de riscos laborals estableix que tenint en compte la grandària i l'activitat del centre, així com la possible presència de persones alienes a esta, haurà d'analitzar les possibles situacions d'emergència i adoptar les mesures necessàries en matèria de primers auxilis, lluita contra incendis i evacuació dels treballadors, designant per a això al personal encarregat de posar en pràctica estes mesures i comprovant periòdicament, si és el cas, el seu correcte funcionament.

D'altra banda, l'article 21 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals

establix les garanties del personal que estiga o puga estar exposat a un risc greu i imminent en ocasió del seu treball, sent aplicable al personal de l'Administració de la Generalitat.

De conformitat amb l'esmentat en este article, totes les mesures que s'adopten han de garantir que el personal siga informat al més prompte possible sobre l'existència d'estos riscos i de les actuacions a realitzar rebent les instruccions necessàries en cada cas.

D'acord amb les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents per a cada curs escolar, en l'apartat referent a "Mesures d'emergència i plans d'autoprotecció del centre", i amb el que s'establix en l'article 77 i article 92, respectivament del Decret 253/2019 i del Decret 252/2019, pels quals s'establix la regulació de l'organització i funcionament dels centres públics que impartixen ensenyances tant d'Educació Infantil o Educació Primària com d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional, els centres establiran mesures d'emergència i, si és el cas, un pla d'autoprotecció, d'acord amb el que s'establisca en la normativa sobre la matèria, la implantació del qual serà responsabilitat de l'equip directiu.

Atés l'article 10 de l'Orde 27/2012 de 18 de juny, de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, sobre plans d'autoprotecció o mesures d'emergència dels centres educatius no universitaris de la Comunitat Valenciana, la direcció de cada centre educatiu establirà el procediment per a informar sobre el pla d'autoprotecció a fi que siga conegut per tots els sectors de la Comunitat Educativa.

La inobservança d'estes disposicions per part de qualsevol responsable podria comportar les sanciones corresponents.

4. ACTUACIONS PRÈVIES

Designació d'una persona de l'equip directiu per a la gestió d'avisos / alertes amb les següents funcions:

- Establir els canals de comunicació amb el personal treballador del centre docent, considerant els més adequats en funció de l'horari laboral i extralaboral.
- Sol·licitar de les persones responsables en matèria de protecció civil de l'ajuntament informació sobre les actuacions establides en cas de precipitacions intenses, inundacions, nevades, vendavals, etc.
- Comunicar al personal treballador del centre les instruccions establides segons nivell d'avís.
- Identificar aquells llocs de treball que hagen de tindre consideració d'imprescindibles, quant a la seua permanència física en el centre de treball.

S'haurà de designar també una persona substituïda per a assegurar la comunicació efectiva.

5. RESPONSABILITATS

Direcció centre docent en el supòsit de centres docents d'Infantil i Primària:

1.- Sol·licitar a l'ajuntament la realització de les activitats de manteniment inici de temporada (a final de l'estiu):

- Neteja de cobertes, baixants i canalitzacions; revisió de l'estat de cornises, balcons i façanes; assegurar tendals, persianes, antenes i altres elements; retirada d'arbres morts o branques que sobreisquen de les estructures, i objectes que es troben en patis, terrasses, sostres o balcons i que pugen volar-se.
- Comprovació i manteniment de punts d'edifici per on puga haver-hi contacte amb l'exterior (tancaments de finestres, portes, etc.)
- Revisió i manteniment d'equips i sistemes de calefacció.

2.- En cas d'avís d'onada de fred o nevades:

- Obertura d'aixetes si és necessari, o buidatge de les conduccions a fi d'evitar el seu trencament, si no estan convenientment aïllades.

Direcció centre docent en el supòsit de centres docents d'ESO, Batxillerat, Formació Professional, EOI, Conservatoris, etc.

1.- Ordenar la realització de les activitats de manteniment. Inicie temporada (a final d'estiu):

- Neteja de cobertes, baixants i canalitzacions; revisió de l'estat de cornises, balcons i façanes; assegurar tendals, persianes, antenes, i altres elements; retirada d'arbres morts o branques que sobreisquen de les estructures, i objectes que es troben en patis, terrasses, sostres o balcons i que puguin volar-se.
- Comprovació i manteniment de punts d'edifici per on puga haver-hi contacte amb l'exterior (tancaments de finestres, portes, etc.)
- Revisió i manteniment d'equips i sistemes de calefacció.

2.- En cas d'avís d'onada de fred o nevades:

- Obertura lleugera d'aixetes si és necessari, o buidatge de les conduccions a fi d'evitar el seu trencament, sinó estan convenientment aïllades.

Persona de l'equip directiu designada per a la gestió d'avisos / alertes:

- Recepció dels avisos des d'AEMET i de l'organisme competent en matèria de protecció civil o de la persona responsable jeràrquica superior.
- Vigilar la situació i evolució d'avisos i alertes meteorològiques conforme als avisos rebuts
- Comunicar a tot el personal al seu càrrec els avisos i alertes rebudes, perquè segueixen les instruccions previstes en el present protocol en funció de la situació i previsió

Tot el personal:

- Complir amb les instruccions d'actuació, segons el nivell d'avís, rebudes de la persona designada.
- Romandre atents davant posteriors comunicats de la persona designada.
- Romandre atent a la informació meteorològica.

6. ENLLAÇOS DE CONSULTA

Informació carreteres:

DGT - Informació i incidències de trànsit

<https://infocar.dgt.es/etraffic/>

Informació emergències 112:

<https://www.112cv.gva.es/va/emergencias-meteorologicas>

<https://www.112cv.gva.es/es/preemergencias-meteorologicas>

<https://www.112cv.gva.es/es/>

Informació AEMET:

<https://www.aemet.es/es/eltiempo/prediccion/avisos>

http://meteoruta.aemet.es/p_index.html

Zones de predicció meteorològica. Detall de municipis per zones

En cas d'avisos o alertes és important mantindre els canals de comunicació oberts i, en cas de risc, consultar la informació de manera freqüent.

7. ALERTES

Hi ha tres categories d'alerta en funció de la gravetat de les conseqüències previstes:

Groga	Risc baix
Taronja	Risc important
Roja	Risc extrem

ALERTES METEOROLÒGIQUES PER PRECIPITACIONS INTENSES (Nivells de risc meteorològic definits per AEMET)

Nivell	Significat
Verd	No hi ha cap risc meteorològic.
Grog	Hi ha algun risc meteorològic per a alguna activitat concreta, però no per a la població en general.
Taronja	Hi ha un risc meteorològic important amb un cert grau de perill per a les activitats usals.
Roig	El risc meteorològic és extrem amb risc per a la població molt alt.

En funció del tipus d'alerta decretat s'hauran d'adoptar les corresponents mesures adequades al seu nivell de gravetat.

8. PROCEDIMENT BÀSIC

De conformitat amb l'article 12 de l'Orde 27/2012, de 18 de juny, de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, sobre plans d'autoprotecció o mesures d'emergència dels centres educatius no universitaris de la Comunitat Valenciana, el director o directora del centre coordinarà i es responsabilitzarà de l'elaboració, implantació, manteniment, revisió i, si és el cas, actualització de les mesures d'emergència.

9. ACTUACIONS ESPECÍFIQUES SEGONS NIVELL DE RISC

Instruccions **Grog** nivell

- Estar atent a l'evolució de la situació meteorològica.
- Romandre en comunicació amb la persona responsable del centre docent.

La persona responsable del centre docent haurà de realitzar un seguiment de l'evolució de la alerta per a l'adopció de les mesures que, si és el cas, corresponga, de conformitat amb el que es preveu en el pla d'autoprotecció, emergència i evacuació del centre.

- El personal docent haurà de mantindre's atent a la informació que es trasllade de la direcció del centre docent.

Instruccions **Taronja** nivell

En atenció a les circumstàncies existents en cada cas, i d'acord amb les recomanacions o instruccions dictades per les autoritats responsables de protecció civil, els Ajuntaments valoraran, i si és el cas, podran acordar un possible tancament preventiu dels centres educatius.

En el cas que per circumstàncies extraordinàries el centre educatiu romanga tancat en un període superior a 24 hores, el personal docent actuarà d'acord amb les instruccions que es dicten al respecte.

El personal docent ha de mantindre's informat de l'evolució de l'alerta mitjançant la consulta de les instruccions de la persona que ostente l'adreça del centre educatiu o persona en qui delegue i consultar les recomanacions i instruccions de les autoritats de protecció civil en els mitjans de comunicació, diaris oficials, correu electrònic o telèfon.

Durant el període de suspensió de l'activitat lectiva que impossibilita la permanència del personal docent en el seu lloc de treball, en el cas que l'emergència comporte impossibilitat de comunicació i connexió per falta d'electricitat, xarxa o qualsevol incidència informàtica, caldrà estar atent a les instruccions de la direcció del centre educatiu o persona en qui delegue, en el moment en què es restablisca la normalitat.

Atendre els consells del Centre de Coordinació d'Emergències de la Generalitat i dels Centres de coordinació operativa municipals (CECOPAL)

Instruccions **Roig** nivell

En atenció a les circumstàncies existents en cada cas, i d'acord amb les recomanacions o instruccions dictades per les autoritats responsables de protecció civil, s'aplicaran les següents mesures:

- En cas d'alerta roja s'actuarà seguint les instruccions de l'autoritat competent en matèria de protecció civil i del responsable de l'Ajuntament o persona en qui haja delegat.
- Si s'haguera disposat el tancament del centre o la suspensió d'activitats, o emés l'alerta fora de l'horari de prestació de servicis per haver finalitzat o no haver-se iniciat la jornada de treball, el personal no acudirà al seu lloc de treball i haurà de continuar l'activitat lectiva d'acord amb les instruccions o pla específic que es dicte al respecte.

- Si l'emissió de l'alerta es coneix durant la jornada laboral:
Si s'està treballant en el centre educatiu i les condicions permeten el desplaçament al domicili, abandonar el centre; si no, romandre en el centre.
No obstant això, en el cas que en el centre hi haja alumnat, el personal docent es considera imprescindible i ha de romandre en el seu lloc de treball fins que l'alumnat haja sigut evacuat.
- En el cas de onada de fred suspendre activitats a l'aire lliure excepte les imprescindibles.
- En el cas de onada de calor suspendre activitats a l'aire lliure en hores de temperatures extremes.
- Romandre atent a la informació meteorològica.
- Romandre en comunicació amb la persona responsable del centre educatiu.
- Atendre els consells del Centre de Coordinació d'Emergències de la Generalitat i dels Centres de coordinació operativa municipals (CECOPAL)

10. OBLIGACIONS DEL PERSONAL DELS CENTRES PÚBLICS NO UNIVERSITARIS

El personal haurà de complir les instruccions i recomanacions que es dicten tant per les autoritats competents en matèria de protecció civil i emergències, com pels Ajuntaments i el director o la directora del centre docent.

En el cas que es considere més segur esperar en el centre educatiu i fins a una altra orde, el personal seguirà les instruccions del responsable del centre, i romandrà en el seu lloc de treball, per a garantir la protecció i el benestar de l'alumnat davant una situació de risc.

Així mateix, haurà de tindre el telèfon mòbil disponible i mantindre's activament informat sobre la situació i evolució de l'alerta, així com de qualsevol de les mesures adoptades, a través de mitjans de comunicació i canals oficials (correu electrònic, web, telèfon, etc.).

11. RESPONSABILITATS DE L'ADMINISTRACIÓ

Les persones que ostenten la direcció dels centres educatius vetllaran per l'aplicació de les mesures contemplades.

L'administració local informará de les instruccions i recomanacions emeses per l'autoritat competent en matèria d'emergències i protecció civil a l'adreça del centre educatiu, així com de l'adopció de qualsevol una altra mesura, a través dels mitjans disponibles (web, correu electrònic, telèfon, etc.). Així i tot, en cas d'inoperància dels mitjans esmentats, serà l'administració local qui determinarà mitjançant l'òrgan competent el protocol de comunicació a seguir.

12. CADENA DE COMUNICACIONS

La comunicació de les actuacions a seguir davant emergències exteriors es realitzarà conforme al següent orde escalonat:

1. L'autoritat responsable en matèria de protecció civil difon l'existència d'una situació de preemergència o emergència.
2. L'administració local avisa als centres educatius afectats, a través de la persona que ostente la direcció del centre.

3. Les persones responsables de cada centre informaran el personal mitjançant correu electrònic, missatgeria o telèfon i monitoraran les alertes a través de les plataformes oficials (AEMET, 112) mantenint els canals de comunicació oberts sempre que siga possible.

13. IMPLANTACIÓ, ACTUALITZACIÓ I DIFUSIÓ

El present protocol es mantindrà permanentment actualitzat i es donarà a conèixer a través del portal web institucional de la Conselleria amb competències en educació, així com mitjançant comunicació electrònica individual dirigida al personal funcionari docent no universitari que presta servei en els centres docents públics no universitaris de la Generalitat Valenciana de manera que amb la seua implantació es garantisca un coneixement previ per part de tota la plantilla que permeta la seua aplicació immediata i automàtica arribat el cas.

ANNEXOS

QUADRES RESUM D'INSTRUCCIONS

En cas d'alerta

Groga

- Tindre en compte el que estableix el document de Mesures d'Emergència i Pla d'Autoprotecció de cada centre docent.
- S'ha d'acudir o romandre en el centre educatiu de la forma habitual.
- Les persones responsables del centre educatiu hauran de realitzar un seguiment de l'evolució de l'alerta per a l'adopció de les mesures que, si s'escau, corresponga, de conformitat amb el que es preveu en els seus plans d'autoprotecció, emergència i evacuació.
- El personal docent haurà de mantindre's atent a la informació que emeten els òrgans competents i seguir les instruccions del responsable del centre educatiu.
- El personal haurà de romandre atent les comunicacions.
- Si no puja el nivell d'alerta, es mantindran estes instruccions fins a la desaparició d'esta.

En cas d'alerta

Taronja

A més de les instruccions corresponents al nivell groc:

- En el cas de tancament del centre o suspensió de l'activitat lectiva en un període previst superior a 24 hores, continuar amb l'activitat lectiva d'acord amb les instruccions que s'emeten.
- El personal docent es mantindrà informat en tot moment.

En cas d'alerta

Roja

- Tindre en compte el que estableix el document de Mesures d'Emergència i Pla d'autoprotecció de cada centre.
- Fora de la jornada laboral no s'acudix al centre educatiu.
- En cas del tancament del centre o suspensió de l'activitat lectiva en un període previst superior a 24 hores, continuar amb l'activitat lectiva d'acord amb les instruccions que s'emeten.
- Si s'està en el centre educatiu i les condicions permeten el desplaçament al seu domicili, abandonar el centre. cas contrari, es romandrà en el centre.
- Mantindre's informat de l'evolució de l'alerta.
- Mantindre's en comunicació amb la persona responsable del centre docent.
- Atendre les recomanacions del 112 segons el tipus d'alerta i les instruccions de l'òrgan competent de protecció civil

Atenció sobre els desplaçaments:

- Seguir les instruccions que dicten les autoritats responsables de l'emergència o de protecció civil exterior del centre educatiu i en els desplaçaments que s'hagen de realitzar.
- Si està en el centre i atés que amb alumnat és essencial el seu servici: haurà de romandre en el centre.
- Si no està en el centre: es queda en el seu domicili.

Recomanacions de caràcter general: TOTS

- Disposar en el centre almenys d'una ràdio i una llanterna i piles en bon estat i carregades.
- Situar els productes tòxics en llocs fora de l'abast de l'aigua.
- Resguardar els objectes de valor, documentació, i equips amb informació important.
- Abans d'eixir per a realitzar qualsevol activitat a l'exterior, informar-se de l'evolució de la situació (previsió meteorològica) i, si és el cas, de l'estat de les carreteres.
- Davant avisos/alertes per FMA:
- Evitar les activitats en l'exterior.
- Evitar les eixides i desplaçaments, procurar mantindre's a l'interior dels edificis.
- Seguir les instruccions que donen les autoritats competents.
- Informar les autoritats competents o ajudes externes davant qualsevol problema que poguera requerir intervenció externa.
- Utilitzar el telèfon només per a les trucades imprescindibles per a no col·lapsar les línies telefòniques.
- Mantindre's informat (ràdio, TV, etc.) de l'evolució de la situació.

Recomanacions: PRECIPITACIONS

DAVANT L'EMERGÈNCIA

- Quan es notifique una [preemergència](#), mantindre's informat de l'evolució de la situació. Sintronitzar les emissores de ràdio i televisió que donen notícies d'això.
- Evitar els desplaçaments. Usar el vehicle sol si és absolutament imprescindible.
- Reduir al màxim l'activitat en l'exterior, i procurar que tant el personal treballador com el personal alié es trobe en el interior dels edificis. Evitar la presència de personal en soterranis i zones baixes d'edificis i construccions.
- Retirar els vehicles de les zones que poden inundar-se, sempre que pugui fer-se sense posar en risc la integritat de les persones.
- Mantindre's allunyat de les riberes dels rius i barrancs. No romandre en els ponts, poden enfonsar-se i arrossegat en la caiguda tot el que estiga damunt d'ells.
- Estar preparats per a l'evacuació en cas necessari, seguint les instruccions de les autoritats competents.
- En el cas anterior, pot ser aconsellable desconnectar l'electricitat, el gas i altres subministraments energètics, i l'aigua, i assegurar totes les portes i accessos.
- Usar de manera raonable el telèfon. No col·lapsar les línies
- No propagar rumors o notícies exagerades de danys.

EN L'EXTERIOR

- Si és necessari efectuar desplaçaments, informar-se de la situació abans d'iniciar-ho, i circular preferentment per carreteres principals i autopistes, moderant la velocitat.
- No detindre's sobre cap pont, ja que l'aigua pot arrossegat-lo.
- No travessar guals ni trams de carreteres inundats, ni a peu ni amb cotxe.
- Mantindre's allunyat de llits, barrancs, torrents, o zones que es puguin inundar. No estacionar en llits secs, barrancs, torrents, ni en les ribes dels rius.
- Si és necessari, abandonar el vehicle.
- Dirigir-se als punts més alts de la zona.

Recomanacions NEVADES

- En cas de torb (vent, fred i neu simultàniament), evitar eixir al carrer ja que, a més, la visibilitat es reduïx notablement.

FORA DEL CENTRE

- Abrigar-se si es passarà temps en l'exterior, és millor portar diverses peces lleugeres i càlides superposades que una sola peça de teixit gruixut.
- Fer ús preferent de manyoples (proporciona més calor que els guants).
- Protegir-se sobretot cara i cap.
- Evitar l'entrada d'aire fred als pulmons.

SI S'HA D'UTILITZAR UN VEHICLE

- Viatjar únicament si és imprescindible i procurar no fer-ho només. Utilitzar, si pot ser, transport públic.
- Omplir el dipòsit de combustible, disposar de telèfon mòbil, ràdio, pala, corda, una llanterna, baieta.
- Consultar el [Servici Informàtic i incidències de trànsit de la DGT](#), i informar-se sobre l'estat de les carreteres per les quals se circularà, així com sobre possibles itineraris alternatius.
- Utilitzar l'antibaf i disposar de rasqueta per al gel, cadenes i guants per a la seua col·locació, i roba d'abric o manta.
- Disposar d'aliments rics en calories (xocolata, fruita seca, etc.) i aigua i, si és el cas, la medicació habitual.
- Durant la circulació, moderar la velocitat ja augmentar la distància de seguretat en cas de neu o gel en la calçada.
- Procurar no esgotar el combustible.
- Mantindre's informat per radi de la situació meteorològica i sobre l'estat de la xarxa viària.
- Seguir els consells per a conducció amb neu i gel de la DGT.

Recomanacions VENDAVALS

EN LA CARRETERA

- Evitar circular en la mesura que siga possible. Usar preferentment el transport públic i en cas d'haver d'eixir, informar-se de la predicció meteorològica.
- Reduir la velocitat a límits de seguretat. Un colp de vent pot desviar bruscament la trajectòria.
- Les motos i els vehicles de grans dimensions (camions, furgonetes, vehicles amb remolc), que ofereixen una gran superfície de contacte amb el vent, corren el perill de bolcar davant vents transversals.
- En cas de necessitat, detindre's en una zona segura i esperar a que amaine el vent.
- Si s'està conduint, el cotxe tancat és un bon lloc per a romandre. Disminuir la velocitat, extremar les precaucions i no detindre's en zones on puga discórrer gran quantitat d'aigua.

EN CAS DE TORNADO

DINS D'UN EDIFICI

- Evitar els llocs amb sostres amplis, com a auditoris, cafeteries, passadissos llargs.
- Allunyar-se de les finestres.
- Dirigir-se de seguida a un quart interior, sense finestres; soterrani o al nivell més sota de l'edifici.
- Si no hi ha soterrani, anar a un passadís interior o habitació xicoteta interior sense finestres, com un bany.
- Situar-se sota un moble resistent (banc de treball, taula o escriptori pesat, etc.) i subjectar-se a este.
- Usar els braços i mans per a protegir el cap i el coll

EN L'EXTERIOR

- Si és possible, entrar en un edifici.
- Si no hi ha un refugi a prop o no hi ha temps de refugiar-se en interiors, tombar-se en una rasa o àrea que estiga en un nivell baix o posar-se a la gatzoneta prop d'un edifici
- Estar atent a la possibilitat que es produísca una inundació.
- A l'interior d'un vehicle:
 - No tractar de guanyar-li a un tornado conduint
 - Baixar del vehicle immediatament i buscar refugi en un edifici pròxim

